

Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialno varstvenih zavodih

I. ORGANIZACIJA PROSTOROV GLEDE NA EPIDEMIOLOŠKI STATUS UPORABNIKOV V SOCIALNO VARSTVENIH ZAVODIH

Skladno z dopisom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: Omogočanje sprejemov v socialnovarstvenih zavodih in drugih izvajalcih institucionalnega varstva, št. 0075-1/2020/36 z dne 20. 5. 2020, imajo vsi socialno varstveni zavodi, ki za svoje uporabnike skladno z 8. členom Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19 in 82/20) izvajajo tudi zdravstveno dejavnost (v nadaljnjem besedilu: SVZ), vzpostavljeno sivo cono in pripravljen krizni načrt, ki omogoča aktivacijo rdeče cone v roku 24 ur od ugotovljenega prvega primera okužbe z virusom SARS-CoV-2 pri uporabniku.

II. RAZLAGA POJMOV

BELA CONA: SVZ oziroma del SVZ, kjer bivajo uporabniki, pri katerih ni suma na okužbo z virusom SARS-CoV-2 oziroma ni laboratorijsko potrjene okužbe z virusom SARS-CoV-2 in niso bili v visoko tveganem stiku z osebo, ki je okužena z virusom SARS-CoV-2. V beli coni se izvajajo ukrepi iz poglavja III tega dokumenta. Zaposleni in uporabniki med različnimi conami z različnim epidemiološkim statusom uporabnikov ne prehajajo

FILTER: ločimo čisti in nečisti predel. **Čisti oziroma vstopni filter** je predel pred vstopom v sivo oziroma rdečo cono. S pomočjo filtrov vzpostavimo čisto in nečisto pot in preprečimo križni prenos okužbe. Čisti oziroma vstopni filter je namenjen oblačenju osebne varovalne opreme (v nadaljnjem besedilu: OVO). Imeti mora umivalnik s tekočo vodo, razkuževalnik, koše za odpadke in možnost shranjevanja OVO za dnevno uporabo. Skozi čisti oziroma vstopni filter poteka vstop zaposlenega, čistega perila, čistega materiala in pripomočkov ter vstop hrane. **Nečisti oziroma izstopni filter** je predel, ki služi za izstop iz sive oziroma rdeče cone. Nečisti oziroma izstopni filter vključuje sanitarije s tušem za osebje, koše za odpadke, razkuževalnik in možnost shranjevanja toaletnih pripomočkov, brisač in čisto delovno obleko zaposlenih. V nečistem filtru zaposleni odstrani OVO. Skozi nečisti filter se odstrani odpadke, umazana posoda in umazano perilo, če ni druge možnosti (druga nečista pot). Skozi nečisti filter vstopa uporabnik, ko ga nameščamo v sivo ali rdečo cono.

KOHORTNA IZOLACIJSKA NAMESTITEV: namestitev, ki omogoča združevanje in obravnavo uporabnikov, pri katerih je prisotna okužba z istim povzročiteljem znotraj iste sobe oziroma znotraj istega prostora. Pri kohortiranju je potrebno biti pozoren, da uporabnikov pri katerih je prisotna okužba z istim povzročiteljem; npr. virusom SARS-CoV-2, ne združujemo z uporabniki, pri katerih je poleg okužbe z virusom SARS-CoV-2, prisotna še druga okužba, povezana z zdravstveno oskrbo (npr. večodporni mikroorganizmi - ESBL, MRSA, ipd.). Kohortna izolacijska namestitev vključuje vstopni oziroma čisti filter in izstopni oziroma nečisti filter. Osebje, ki opravlja delo v kohortni izolacijski namestitvi mora uporabljati

vso potrebno OVO in upoštevati standardne higienske ukrepe. Zaposleni med različnimi conami z različnim epidemiološkim statusom uporabnikov ne prehajajo.

KOHORTNA IZOLACIJA ZAVODA: možna organizacija prostorov in kadrov v zavodu za čas do razjasnitve epidemioloških razmer v zavodu, ki se organizira v dogovoru z regijskim timom *Delovne skupine koordinatorjev za preprečevanje in obvladovanje okužb z virusom SARS-CoV-2 in drugimi nalezljivimi respiratornimi boleznimi v javnih socialno varstvenih zavodih in pri koncesionarjih, ki izvajajo zdravstveno nego in zdravstveno rehabilitacijo v javni mreži*, ob posvetu z območno pristojnim epidemiologom.

RDEČA CONA: predstavlja sklop sob oziroma prostor (lahko kohortna namestitev), ki je namenjen nastanitvi uporabnikov, pri katerih je laboratorijsko potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2 in ki ne potrebujejo bolnišničnega zdravljenja. Območje rdeče cone se začneja z vstopnim filtrom in zaključuje z izstopnim filtrom. Rdeča cona ima sanitarije za uporabnike in druge prostore za izvajanje zdravstvene nege in oskrbe. Gibanje uporabnikov je omejeno na gibanje znotraj rdeče cone. Zaposleni med različnimi conami z različnim epidemiološkim statusom uporabnikov ne prehajajo.

SIVA CONA: je individualna namestitev uporabnika pri katerem je ugotovljen sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2. Praviloma mora biti vsak uporabnik nameščen v ločeni sobi in imeti svoje sanitarije. Območje sive cone se začneja z vstopnim filtrom in zaključuje z izstopnim filtrom. Gibanje uporabnikov je omejeno znotraj sobe. Koncept sive cone se uporablja tudi v primeru pojava drugih respiratornih nalezljivih bolezni oziroma v primeru pojava povzročitelja nalezljive bolezni v zavodu, ki se širi kapljično ali aerogeno (npr. noroviroza – nastanek aerosolov pri bruhanju).

VISOKO TVEGAN STIK Z OSEBO, PRI KATERI JE BILA LABORATORIJSKO POTRJENA OKUŽBA Z VIRUSOM SARS-CoV-2: v kolikor je odgovor na vsaj eno od vprašanj v tabeli v nadaljevanju DA oziroma na zadnje vprašanje dogovor NE, stik opredelimo kor visoko tvegan

Neposredni stik (face-to-face) na razdalji manj kot 2 metra več kot 15 minut brez uporabe osebne varovalne opreme	DA	NE
Drugi fizični stik ali stik z izločki (rokovanje, objemanje, uporaba skupnih predmetov)	DA	NE
Bivanje v zaprtem prostoru več kot 15 minut (skupno gospodinjstvo, pisarna, čakalnica v zdravstveni ustanovi, sobivanje v sobi v socialno varstvenem zavodu, ipd....)	DA	NE
Druženje (skupna malica, druženje pri isti mizi)	DA	NE
Potovanje v istem prevoznem sredstvu na razdalji manj kot 2 metra brez uporabe osebne varovalne opreme	DA	NE
Uporaba zaščitne opreme in higiena rok v skladu z navodili	DA	NE

III. HIGIENSKI UKREPI V ČASU PRISOTNOSTI VIRUSA SARS-CoV-2 (BELA CONA)

Večina uporabnikov SVZ v povezavi z zbolevanjem za koronavirusno boleznijo spada med ranljivo skupino prebivalstva. Z namenom preprečevanja vnosa virusa SARS-CoV-2 v SVZ se upošteva sledeče ukrepe:

- skladno z navodili Ministrstva za zdravje in Nacionalnega inštituta za javno zdravje se spremlja zdravstveno stanje in epidemiološke razmere pri uporabnikih, zaposlenih, obiskovalcih in vseh drugih deležnikih, ki se vključujejo v delo in življenje v SVZ,
- zaposleni, pri katerih se pojavi sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2, se v delovni proces ne vključujejo oziroma se v primeru, da se sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2 pojavi med delom, izločijo iz procesa dela,
- vsi zaposleni v SVZ vstopajo s svežo, pravilno nameščeno kirurško masko IIR,
- vsi zaposleni (osebje s področja osnovne socialne oskrbe, zdravstvene nege, rehabilitacije, uprave tehnično osebje, čistilke, kuhinjsko osebje itd.) imajo ves čas delovnega procesa nameščeno kirurško masko tipa IIR s trakovi ali elastikami. Kirurško masko IIR zaposleni menjajo na 2 do največ 3 ure, v primeru, če je maska vlažna ali umazana se jo zamenja takoj,
- kjer je mogoče, se upošteva ukrep fizične distance z razdaljo vsaj 1,5 m,
- higiena rok - roke je potrebno umiti, kadar so vidno umazane, ob prihodu/odhodu z dela, po uporabi stranišča, pred jedjo in v primerih itd. Razkuževanje rok je treba izvajati glede na priložnosti za razkuževanje rok (pred in po stiku z uporabnikom, pred čistimi in aseptičnimi postopki, po tveganju zaradi suma stika s telesnimi tekočinami, po stiku z uporabnikovo okolico ter vedno pred in po uporabi rokavic¹) (poudarek: nohti so kratko postrizeni, brez laka, gela, umetnih nohtov ipd., pred delom odstraniti nakit, uro itd.)²,
- čiščenje in razkuževanje prostorov se izvaja skladno s programom preprečevanja in obvladovanja okužb, ki vključuje tudi čiščenje in razkuževanje prostorov, površin in pripomočkov, pri čemer se dodatno izvaja razkuževanje površin, ki se jih pogosteje dotikamo (kljuge, obposteljne mizice, stikala, držala, ipd.), pri razkuževanju uporabljamo tehniko prebrisavanja, razkužujemo vedno predhodno očiščene površine,
- uporaba tehnike nedotikanja (pozornost tudi, da se ne dotikamo obraza, oči, nosu, itd.),
- delodajalec zaposlenim zagotovi:
 - o potrebno OVO,
 - o možnost individualnega odmora za delo (ni druženja med malico, pred in po službi oziroma pri predaji službe, sestankih itd.),
 - o možnost prenosa informacij med zaposlenimi na način, da se zagotovi kontinuiran prenos informacij, ki omogočajo kakovostno in varno delo, na način uporabe sodobne informacijsko komunikacijske tehnologije oziroma brez fizičnega druženja zaposlenih, kjer je to možno zagotoviti,
 - o zadostno količino delovnih oblačil, da je omogočena menjava delovnih oblačil vsak dan oziroma po potrebi večkrat dnevno. Zgornji del delovnih oblačil naj bo na preklop (da se zgornjega ne slači preko glave in s tem tvega kontaminacijo preko oblačil). Oblačila naj omogočajo pranje skladno z navodili *Priporočila za ravnanje s tekstilijami in razdeljevanjem*

¹ <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>

² <https://www.zbornica-zveza.si/clanek/prikaz-namescanja-in-odstranjevanja-mask-umivanje-razkuzevanje-rok-ter-oblacenje-in-slacenje-osebne-varovalne-opreme/>

hrane z namenom preprečevanja prenosa okužbe z virusom SARS-CoV-2 za izvajalce socialnovarstvenih ustanov³,

- pranje delovnih oblačil se zagotovi v okviru zavoda (delovnih oblačil zaposleni ne smejo prati doma!),
- obutev, ki se lahko čisti in razkužuje,
- garderobne prostore, ki omogočajo ločeno shranjevanje osebnih in delovnih oblačil (uporabljana delovna oblačila zaposleni dnevno oddajajo v pranje), garderobni prostori naj bodo ločeni za zaposlene, ki delajo v rdeči in sivi coni,
- pogosto prezračevanje (odpreti okna, poskrbeti, da ni prepaha), prezračevanje se izvede vsako uro 10 minut, v jutranjem času 20 min. Ne pozabite na zračenje kopalnic po vsakem kopanju ali tuširanju,
- odstrani naj se predmete, ki otežujejo ustrezno čiščenje in razkuževanje površin,
- odstrani naj se vsa dekoracija, ki jo kasneje ne bo možno očistiti in razkužiti (papirnati, pleteni okraski, slike),
- zaposleni se na delo NE vozijo skupaj oziroma v skupini drugih oseb (v kolikor individualna oblika prevoza ni mogoča, imajo zaposleni ves čas trajanja prevoza nameščeno kirurško masko IIR),
- osebje med oddelki in enotami ne sme prehajati in se družiti,
- uporabniki v času prisotnosti virusa SARS CoV-2 ne prehajajo v druge cone (rdeča in siva cona). Gibanje v beli coni poteka na način zagotavljanja 1,5 m razdalje med posameznimi uporabniki. Gibanje v beli coni se določi glede na epidemiološko situacijo v zavodu,
- morebitne skupinske aktivnosti se omeji na največ 10 oseb, pri tem je treba zagotoviti vsaj 1,5 m razdalje – skupine naj bodo stalne (naj ne prihaja do mešanja uporabnikov med različnimi skupinami, v kolikor je to mogoče),
- naj ne prehaja do križanja osebja in uporabnikov med dnevnimi oblikami in institucionalnimi oblikami storitev,
- v skupinski jedilnici se zagotovi, da je med uporabniki vsaj 1,5 m (po potrebi naj se obroke organizira v več skupinah),
- solnice, vrči, skupne posode za kruh ipd., predstavljajo dodatno tveganje prenosa v primeru pojava okužbe z virusom SARS-CoV-2, zato se svetuje, da se jih ne uporablja oziroma se po vsaki uporabi razkuži zunanost in njihovo uporabo omogoči individualno,
- pripomočki, ki se uporabljajo pri izvajanju zdravstvene nege in rehabilitacije naj se za vsakim uporabnikom očistijo in razkužijo,
- fizioterapija in delovna terapija se izvajata kontinuirano, s poudarkom na individualnih storitvah – spodbuja se individualno aktivnost uporabnikov in s tem ohranjanje fizičnih sposobnosti in mobilnosti,
- zdravstvena obravnava in storitve socialne oskrbe se izvajajo skladno z individualnim načrtom,
- socialno varstveni zavodi naj zagotovijo identifikacijske zapestnice, ki se jih uporabi ob napotitvah uporabnika izven zavoda ali v primeru, ko bi v zavod prihajalo v pomoč osebje, ki uporabnikov ne pozna,
- priporoča se komunikacija uporabnikov s svojci in drugimi za uporabnike pomembnimi osebami s pomočjo sodobne informacijsko komunikacijske tehnologije,
- umazano osebno perilo uporabnikov je treba na mestu nastanka zbirati v vreče, ko je vreča napolnjena do dveh tretjin, jo je treba zavezati in shraniti na zbirnem mestu. Na enak način se zbira

³ <https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2020/04/Priporo%C4%8Dila-za-ravnanje-s-tekstilijami-in-razdeljevanjem-hrane-z-za-izvajalce-socialnovarstvenih-ustanov.pdf>

delovna obleka zaposlenih. Perilo se opere z običajnim pralnim praškom na več kot 60 °C 30 minut ali 90 °C – najmanj 10 minut. Bolniško perilo je treba transportirati in oprati na način, da preprečimo prenos mikroorganizmov na uporabnika, osebje in okolico. Treba je zagotoviti ločene poti transporta in ravnanja z umazanim in čistim perilom. V primeru vdora okužbe med osebjem pralnice mora vodstvo zavoda poskrbeti za nadomestno pranje,

- za pomivanje posode, kozarcev in jedilnega pribora v pomivalnem stroju niso potrebni posebni ukrepi. Kombinacija vroče vode in pomivalnega sredstva, ki se uporablja v pomivalnih strojih, zadošča za ustrezno dekontaminacijo. Oseba, ki dela v nečistem delu pomivalnice mora biti zaščitena z vodoodbojnim predpasnikom in ima nameščeno kirurško masko IIR,
- odpadke je treba zbirati na mestu nastanka v PVC vrečo, ki jo osebje napolni do dveh tretjin. Nato vrečo zaveže in pripravi za transport. Osebje OVO po uporabi odvrže v koš za odpadke. Zavod z odpadki ravna skladno z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastajajo pri opravljanju zdravstvene in veterinarske dejavnosti ter z njima povezanih raziskavah (Uradni list RS, št. 89/08)⁴,
- posebno pozornost je potrebno posvetiti tudi ozaveščanju vseh zunanjih izvajalcev, ki se vključujejo v delo v SVZ (frizerji, pedikerji, zaposleni na javnih delih, dijaki in študentje ter drugi izvajalci), ki naj bodo ob vstopu v SVZ deležni enakega preverjanja zdravstvenega stanja in epidemioloških razmer ter zavezani enakemu poročanju, kakor vsi zaposleni v SVZ in naj pri svojem delu dosledno upoštevajo vse preventivne ukrepe za preprečevanje vnosa virusa SRS-CoV-2 v SVZ,
- odgovorna oseba izvajalca in odgovorna oseba za področje zdravstvene nege po potrebi prilagajata način dela skladno z epidemiološkimi razmerami v Republiki Sloveniji ali v zavodu.

IV. OSEBNA VAROVALNA OPREMA

ZAŠČITNI PLAŠČ in KOMBINEZON

- Zaščitni plašč mora biti iz vodoodbojnega materiala z manšetami na rokavih. Lahko se uporablja vodoodbojni plašč za večkratno uporabo. Če se uporablja vodoodbojni plašč za večkratno uporabo je potrebno voditi evidenco pogostosti pranja (kolikokrat plašč lahko operemo, da še zagotavlja potrebno zaščito mora biti razvidno iz navodil proizvajalca). Plašč se pere najmanj na 60 °C 30 minut (oziroma po navodili proizvajalca). Osebje plašč namesti čez predpisano uniformo/delovno obleko. Preko plašča glede na potrebe (tesen stik z uporabnikom) namesti PVC predpasnik ali PVC plašč. Po končanem stiku z uporabnikom odstrani rokavice, razkuži roke, odstrani predpasnik in ga odvrže med odpadke iz zdravstva (oznaka odpadkov 180104), si razkuži roke. Zapusti prostor v zaščitnem plašču. Pred odstranitvijo zaščitnega plašča si ponovno razkuži roke, odveže trakova za vratom in pasom in ga previdno sleče ter ga po uporabi zavrže. Zaščitni plašč lahko shrani za naslednji vhod v izolacijsko sobo (uporabi ga lahko ista oseba za istega uporabnika v isti delovni izmeni). Zaščitni plašč odstrani pred sobo in ga tam tudi odloži na ustrezno mesto.
- Kombinezon mora biti iz vodoodbojnega materiala. Osebje ga namesti čez delovno oblačilo. Kombinezon ima osebje nameščeno 3 - 4-ure in si preko njega, za vsakega uporabnika posebej, namesti PVC predpasnik ali PVC plašč. Torej za vsakega uporabnika osebje menja PVC predpasnik/plašč in rokavice. Kombinezona se po slačenju ne uporabi ponovno ampak se ga zavrže.

⁴ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED4957>

POKRIVALO ZA LASE

Pokrivalo za lase se uporablja v rdeči in sivi coni. Pokrivalo mora biti iz voodbojnega materiala. Pokrivalo mora biti nameščeno tako, da so lasje v celoti pokriti. Zamenjamo ga na koncu delovnega dne oziroma ga odstranimo ob izstopu iz sive ali rdeče cone.

UPORABA PREISKOVALNIH ROKAVIC

- Pred in po uporabi rokavic se roke VEDNO razkuži. Rokavice ne nadomestijo razkuževanja rok. Rokavice uporabljamo za eno aktivnost in enega uporabnika. Ne poslužujemo se nameščanja dvojnih rokavic. Iste rokavice uporabljamo največ za izvedbo ene aktivnosti oziroma postopka ali največ 20 - 30 minut (po preteku tega časa rokavice postanejo porozne in ne nudijo pričakovane zaščite).
- Za izvajanje postopkov in aktivnosti pri uporabnikih pri katerih je prisotna okužba virusom SARS-CoV-2 ali je prisoten sum na okužbo uporabljamo preiskovalne rokavice v skladu z ustaljeno prakso (za enega uporabnika ene rokavice, za vsako aktivnost nove rokavice - npr. vstavljanje zobne proteze ene rokavice, za izvajanje osebne nege druge rokavice). Rokavic nikoli ne razkužujemo in ne peremo. Če je le mogoče uporabljamo nitrilne preiskovalne rokavice s podaljškom.
- Rokavice je treba zamenjati za vsakim uporabnikom. Med menjavo rokavic se roke VEDNO razkužiti.

OBRAZNA MASKA

Maska mora prekrivati usta in nos le na ta način bomo preprečili prenos virusa SARS-COV-2 oziroma drugih respiratornih nalezljivih bolezni:

- v okviru **higienskih ukrepov iz poglavja III tega dokumenta**, za delo z uporabniki, pri katerih ni prisoten sum na okužbo virusom SARS-CoV-2 oziroma ni potrjena okužba, osebje uporablja kirurško masko IIR (SIST EN 14683:2019+AC:2019). Kirurško masko IIR osebje nosi ves čas dela in jo redno menja na 2 do največ 3 ure. Mokro oziroma umazano masko zamenja takoj,
- respirator FFP2 (SIST EN 149:2001+A1:2009 in CE s številko priglašene organa) osebje uporablja pri stiku z uporabnikom pri katerem je postavljen sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2 ali pri uporabniku, pri katerem je potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2. Respirator se uporablja za enkratno namestitvev, ponovna namestitvev brez tveganja kontaminacije ni mogoča. Respirator se takoj zamenja, če je moker ali umazan. Osebje v teh primerih vedno uporablja tudi vizir,
- respirator FFP3 (SIST EN 149:2001+A1:2009) osebje uporablja kadar izvaja postopke, pri katerih nastaja aerosol. Osebje uporablja respirator eno delovno izmeno (največ 8 ur) z enkratno namestitvijo, ponovna namestitvev brez tveganja kontaminacije ni mogoča. V primeru, da je respirator moker/umazan se takoj zamenja,
- pred in po namestitvi maske/respiratorja si osebje vedno razkuži roke,
- v nečistem oziroma izhodnem filtru osebje respirator FFP 2 ali FFP 3 odstrani z obraza tako, da se ne dotika sprednje strani maske/respiratorja ampak prime samo za elastiki maske/respiratorja. Masko/respirator po odstranitvi zavrže v koš za odpadke (kužne odpadke iz zdravstva 18 01 03).

ZAŠČITNA OČALA in VIZIR

očala so namenjena zaščiti oči, vizir pa poleg oči dodatno ščiti tudi masko:

- vizir mora biti dovolj dolg in mora tesniti na čelu. Po uporabi ga je potrebno razkužiti. Vsak zaposleni ima svoj vizir in skrbi zanj,
- zaščitna očala, naj bodo ob strani zaprta (očala morajo tesniti), okvir mora biti ustrezno ukrivljen. Uporabljajo se pri izvajanju aktivnosti in postopkov, pri katerih nastaja aerosol (pri odvzemu vzorcev).

Očala se uporabijo večkrat in jih mora osebje po uporabi vedno razkužiti. Uporabi se razkužilo, ki očal ne poškoduje.

V primeru, da očala ali vizir postaneta motna jih po razkuževanju operemo z milom pod tekočo vodo.

V. IZVAJANJE IZOLACIJSKIH UKREPOV V SOCIALNOVARSTVENIH ZAVODIH GLEDE NA STIK Z VIRUSOM SARS-CoV-2

BELA CONA

UPORABNIKI, KI NISO BILI V STIKU IN NISO OKUŽENI Z VIRUSOM SARS-CoV-2

Upoštevamo ukrepe iz poglavja III tega dokumenta. Pri tem je ključna doslednost in strokovnost vsega osebja, saj je osebje po dosedanjih izkušnjah najpogosteje vir vnosa okužbe v zavod. Dosledno upoštevanje vseh ukrepov ščiti osebje v primeru, da se bi okužba pojavila med uporabniki, hkrati pa tudi uporabnike, v primeru, da bi se okužba razvila pri osebju.

SIVA CONA: PRI UPORABNIKI JE POSTAVLJEN SUM NA OKUŽBO Z VIRUSOM SARS-CoV-2 ALI SO BILI V VISOKO TVEGANEM STIKU Z OSEBO PRI KATERI JE POTRJENA OKUŽBA Z VIRUSOM SARS-CoV-2

SIVA CONA: INDIVIDUALNA IZOLACIJA, ki zajema sklop individualnih enoposteljnih sob, opremljenih z vstopnim in izstopnim filtrom. Vsak uporabnik je nameščen v ločeni sobi s sanitarijami. V kolikor jim ni mogoče zagotoviti sanitarij, se uporabnikom v sobi, kjer bivajo zagotovi sobno stranišče. Uporabnik ne zapušča sobe.

V sivo cono se takoj namesti uporabnika:

- s sumom na okužbo z virusom SARS-CoV-2,
- ki je bil v visoko tveganem stiku z osebo, pri kateri je bila laboratorijsko potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2,
- če ima znake okužbe z virusom SARS-CoV-2,
- če mu je bil odvzet bris za določanje virusa SARS-CoV-2.

Izjemoma v kolikor prostorsko ni mogoče oziroma zaradi lastnosti skupin (npr. bivalne skupine varovani oddelki, razširjenost kontaktov), se siva cona izvede kohortno oziroma se v ukrep zajeme celotno skupino, pri čemer uporabniki, če je le mogoče, sob ne zapuščajo. V sivo cono nameščamo uporabnike pri katerih

je postavljen sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2 oziroma uporabnike, ki so bili v visoko tveganem stiku z osebo, pri kateri je bila laboratorijsko potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2.

Osebjem za delo v sivi coni je ločeno od ostalega osebja, ves čas trajanja izolacije in ne prehaja med uporabniki z različnim epidemiološkim statusom.

Siva cona mora imeti vzpostavljen čisti oziroma vstopni filter in nečisti oziroma izstopni filter s sanitarijama in s tušem za osebe (če ni možno je potrebno osebo zagotoviti možnost higienizacije z mokrimi higienskimi krpicami).

Osebe vedno vstopa skozi čisti oziroma vstopni filter v čisti delovni obleki, ki jo dnevno zamenja v **ločenih** garderobnih prostorih (nikjer v procesu dela ali med odmori ne prihaja do križanja osebja med rdečo, sivo in belo cono).

Zaposlen ima do vhoda v sivo cono nameščeno kirurško masko IIR. Zgornji del delovne obleke mora biti na preklop/zapenjanje (ne sme se slačiti preko glave). Osebe v žepih delovne obleke ne nosi pripomočkov, kot so pisala, škarje, telefoni in drugo. Osebe mora dosledno upoštevati standardne higienske ukrepe (higiena rok, nelakirani/negelirani nohti, speti lasje, moški morajo biti obriti/ne nosijo brade).

Osebe v sivi coni uporabljajo drugo obutev (ustrezna certificirana delovna obutev, ki omogoča pranje in razkuževanje), ki ostane ves čas v filtru in se po potrebi ustrezno opere.

Za osebe mora biti zagotovljen prostor za počitek, ki je izven sive cone.

Osebna varovalna oprema v sivi coni

- osebe v sivo cono vstopa skozi čisti oziroma vstopni filter kjer si najprej razkuži roke, namesti vodoodbojno pokrivalo za lase, razkuži roke in odstrani kirurško masko IIR in namesti respirator FFP2, nato namesti še vizir, preobuje se v drugo obutev (ustrezna certificirana obutev, ki omogoča pranje in razkuževanje),
- razkuži roke in vstopi v hodnik/predprostor sive cone,
- dokler osebe ne vstopa v izolacijsko sobo, k uporabniku, ne namešča vodoodbojnega plašča in rokavic, ker jih ne potrebuje,
- pred sobo ali v predprostoru sobe si razkuži roke, namesti vodoodbojni plašč, razkuži roke in namesti nitrilne preiskovalne rokavice, vstopi v sobo,
- v sobi si namesti PVC predpasnik in med samimi aktivnostmi razkužuje roke in menja rokavice,
- ko zaposleni zaključi z delom pri uporabniku, odstrani rokavice, razkuži roke in odstrani PVC predpasnik (tako, da pretrga trakove za vratom in sprednji del predpasnika spusti naprej, nato pretrga še trakove zadaj na hrbtu in zviže predpasnik navznoter), razkuži roke in izstopi iz sobe,
- v predprostoru ali pred sobo v hodniku ponovno razkuži roke in odstrani vodoodbojni plašč za 1x uporabo, ki ga lahko zavrže. V primeru, ko primanjkuje OVO, vodoodbojni plašč pravilno sleče in ga odloži na čisto, razkuženo površino. Če uporablja vodoodbojni plašč za večkratno uporabo, ga odloži v koš za perilo,
- po končanem delu oziroma v času odhoda na odmor, ki mora biti izven sive cone, zaposleni stopi v nečisti oziroma izstopni filter, kjer si razkuži roke, odloži vizir in ga razkuži, razkuži roke, odloži pokrivalo za lase v koš za odpadke (kužni odpadki iz zdravstva 18 01 03), razkuži roke, odvrže respirator FFP2 v koš za odpadke (kužni odpadki iz zdravstva 18 01 03), razkuži roke in se stušira. V primeru, ko v sivi coni ni mogoče zagotoviti tuša se oseba prebriše s higienskimi robčki, se obleče

v sveže perilo, delovno obleko, namesti kirurško masko IIR in gre na počitek/malico oziroma v garderobo/domov. Svežo delovno obleko, ki jo osebje namesti po tuširanju in gre v njej v garderobo lahko čisto shrani in jo uporabi pri ponovnem prihodu na delo.

Odstranjevanje zaščitnega plašča za ponovno uporabo:

- razkužimo roke,
- odvežemo oba trakova (za vratom in okoli pasu), razkužimo roke, z rokami primemo za ovrtnik in previdno slečemo oba rokava (s prsti ene roke gremo pod manšeto plašča na drugi roki in potegnemo en del rokava do polovice, potem primemo drugi rokav za zunanji del in tako odstranimo plašč in ga obrnemo navznoter na način, da je umazana stran zavita navznoter, notranja stran plašča (čista stran) postane zunanja stran in ga previdno odložimo. Pri tem pazimo, da ne pride do kontaminacije plašča in osebe same. Plašča ne obesimo na stojalo ampak ga moramo odložiti na stol ali mizico.

Ponovno nameščanje že uporabljenega zaščitnega plašča:

- razkužimo roke, previdno primemo plašč (za čisti notranji del) in pazimo, da ga ne kontaminiramo (poskrbimo, da imamo dovolj prostora). Ga odvijemo in ga previdno oblečemo. Zavežemo oba trakova (za vratom in okoli pasu) in si razkužimo roke.

Zaščitni plašč mora v celoti prekrivati hrbet osebe. Prav tako je pomembna dolžina zaščitnega plašča, ki mora segati do gležnjev oziroma sredine meč.

Osebja po uporabi OVO odloži v plastično vrečo za odpadke in jo, ko je polna do dveh tretjin, tesno zaveže. Vsebine vreč se ne sme tlačiti in se odpadkov po odlaganju v vrečo dotikati. Pred transportom iz sive cone je treba vrečo vložiti v drugo plastično vrečo za odpadke, jo tesno zavezati, prebrisati z razkužilom in transportirati na zbirno mesto.

Umazano osebno perilo uporabnikov se na mestu nastanka zbira v vreče. Ko je vreča napolnjena do dveh tretjin, se jo zaveže in jo vložiti v še eno PVC vrečo, ki jo je treba razkužiti in po nečisti poti transportirati v nečisti del pralnice. Na enak način se zbira umazana delovna obleka zaposlenih. Perilo je treba oprati z običajnim pralnim praškom na več kot 60 ° C 30 minut ali 90 ° C najmanj 10 minut. Bolniško perilo je treba transportirati in oprati na način, da preprečimo prenos mikroorganizmov na uporabnika, osebje in okolico. Treba je zagotoviti ločene poti transporta in ravnanja z umazanim in čistim perilom. V primeru vdora okužbe med osebje pralnice, mora vodstvo zavoda poskrbeti za nadomestno pranje.

V sivi coni razdeljevanje hrane poteka individualno. Osebje hrano servira uporabnikom v njihovih sobah. Zaželeno je, da je vsa posoda in pribor, ki pride v stik z uporabnikom, s sumom na okužbo z virusom SARS-CoV-2 za **enkratno uporabo**. Posoda in pribor za enkratno uporabo se po uporabi zavrže v vrečo – odpadek iz zdravstva (18 01 04). V primeru uporabe pribora za večkratno uporabo se vsa posoda in pribor takoj po uporabi vloži v PVC vrečko. Vrečko s posodo in priborom se v zaprtem kontejnerju prepelje v nečisti del kuhinje. Ločeno zbiranje uporabljenih posod je nujno zato, da se osebje v kuhinji ustrezno zaščiti pred rokovanjem z uporabljenimi posodami. OVO je enaka kot pri rokovanju z uporabljenimi tekstilijami (respirator FFP2, zaščitni plašč in nitrilne rokavice). Posoda, ki je bila v stiku z uporabnikom, okuženim z virusom SARS-CoV-2, se opere v pomivalnem stroju z običajnimi sredstvi, temperatura pranja mora biti več kot 60 ° C.

Sivo cono, uporabnikovo sobo in okolico uporabnikove postelje, pri katerem je prisoten sum na okužbo z virusom SARS-CoV-2, čisti za to usposobljeno osebje. Pred vstopom v sivo cono mora osebje upoštevati vse potrebne ukrepe za uporabo osebne varovalne opreme (respirator FFP2, vodoodbojno pokrivalo za lase, kombinezon ali vodoodbojni plašč, predpasnik, nitrilne rokavice). Poleg natančnega čiščenja je potrebno ustrezno razkuževanje neposredne uporabnikove okolice (ograjice, mizica, voziček, omarice, klicne naprave, trapez itd.) - prebrisanje z alkoholnim razkužilom. Sanitarije je po čiščenju potrebno tudi razkužiti. Čiščenje se izvaja vsaj 2 - 3-krat dnevno. Neposredno uporabnikovo okolico razkužuje zdravstveno osebje, ostale površine pa čistilno osebje.

V primeru, da je se potrdi okužba z virusom SARS-CoV-2, se uporabnika takoj premesti v rdečo cono, za prostore, kjer je bil uporabnik nastanjen (tako primarno sobo oziroma oddelek kjer je uporabnik bival pred selitvijo v sivo cono, kakor sobo v sivi coni, kjer je bival) pa zagotovi takojšnje profesionalno čiščenje in razkuževanje prostorov.

Če ima zavod centralno prezračevanje, ga je potrebno izklopiti za ves čas pojava okužbe.

RDEČA CONA: UPORABNIKI S POTRJENO OKUŽBO Z VIRUSOM SARS-CoV-2

Uporabniki z okužbo z virusom SARS-CoV-2 morajo biti izolirani in ločeni od ostalih uporabnikov. Prav tako mora biti osebje za delo v rdeči coni ločeno ves čas trajanja izolacije in ne sme prehajati v druge prostore zavoda.

Rdeča cona – je lahko organizirana v obliki kohortne izolacije namestitve, ki vključuje prostor, v katerem so nameščene bolniške postelje. Uporabniki lahko uporabljajo skupne sanitarije. Prostor mora biti zračen oziroma mora imeti možnost odpiranja oken (zračimo 10 minut vsako uro, preprečimo pojav prepriha).

Rdeča cona mora imeti dva ločena filtra: čisti oziroma vstopni filter in nečisti oziroma izstopni (filter s sanitarijami in s tušem za zaposlene). V kolikor ni mogoče vzpostaviti ločenih filtrov se postavi filter, v katerem osebje prehaja iz čistega v nečisti del, ki mora biti fizično ločen. Prav tako mora imeti osebje možnost počitka, zato je potrebno zagotoviti prostor izven rdeče cone, ki je namenjen le osebjem, ki dela v rdeči coni. Osebje v rdečo cono vedno vstopa skozi čisti oziroma vstopni filter.

Osebje dnevno zamenja delovno obleko v ločenih garderobnih prostorih. Zgornji del delovne obleke mora biti na preklop/zapenjanje (ne sme se slačiti preko glave). Osebje v žepih delovne obleke ne nosi pripomočkov, kot so pisala, škarje, telefoni in drugo. Osebje mora dosledno upoštevati standardne higienske ukrepe (higiena rok, nelakirani/ negelirani nohti, speti lasje, moški morajo biti obriti/ ne nosijo brade).

Osebje vstopa rdečo cono v dnevno sveži osebni delovni obleki in ima nameščeno kirurško masko IIR:

- vstopi v vstopni filter kjer si razkuži roke,
- namesti vodoodbojen zaščitni plašč s stisnjenimi rokavi ali vodoodbojni kombinezon s stisnjenimi rokavi,
- namesti vodoodbojno pokrivalo za lase (v primeru plašča),

- v primeru, da osebje uporabi kombinezon, si mora najprej namestiti kombinezon, razkužiti roke, zamenjati kirurško masko IIR za respirator FFP2/FFP3, razkužiti roke in nato namestiti kapuco kombinezona, razkužiti roke ter na koncu namestiti še očala/vizir, razkužiti roke, namestiti nitrilne rokavice s podaljškom, obuti obutev, ki omogoča pranje in razkuževanje.

Osebje je oblečeno v OVO (vodoodbojni kombinezon, respirator FFP2/FFP3, vizir/očala, nitrilne rokavice) ves čas dela in ga ne odstrani dokler ne gre na počitek/malico ali domov. Med delom med posameznimi uporabniki namesti vedno nov PVC predpasnik, ki je shranjen na posebnem vozičku/polici/omari, kjer se shranjuje čisto perilo za uporabo v rdeči coni. Med posameznimi uporabniki menja tudi nitrilne rokavice (pri istem uporabniku jih zamenja med posamezniki aktivnostmi zdravstvene nege in oskrbe).

Osebje najprej odstrani rokavice, razkuži roke, nato pretrga trakove PVC predpasnika za vratom in zgornji del spusti na trebušni del (se ga ne dotika z rokami), nato pretrga trakove predpasnika na hrbtu ter zvije in ga odvrže v koš za odpadke. Po odstranitvi predpasnika si razkuži roke.

V rdeči coni ima osebje drugo obutev (obutev, ki omogoča pranje in razkuževanje), ki ostane ves čas filtru in se po uporabi ustrezno opere in razkuži.

OVO osebje po uporabi odloži v plastično vrečo za odpadke in jo, ko je polna, tesno zaveže. Vsebine v vreči se ne sme tlačiti in se je po odlaganju v vrečo dotikati. Pred transportom iz rdeče cone je treba vrečo vložiti v drugo plastično vrečo za odpadke, jo tesno zavezati, prebrisati z razkužilom in transportirati na zbirno mesto. Shranjena mora biti na varnem mestu, da uporabniki nimajo dostopa.

Rdečo cono in okolico postelj z uporabniki, ki so okuženi z virusom SARS-CoV-2, mora čistiti za to usposobljeno osebje. Pred vstopom v rdečo cono mora osebje upoštevati vse potrebne ukrepe za uporabo osebne varovalne opreme (respirator FFP2/FFP3, kapa, kombinezon/vodoodbojni plašč, predpasnik, rokavice). Poleg natančnega čiščenja je potrebno ustrezno razkuževanje neposredne uporabnikove okolice (ograjice, mizica, voziček, omarice, klicne naprave, trapeza) - prebrisavanje z alkoholnim razkužilom. Sanitarije je po čiščenju potrebno tudi razkužiti. Čiščenje se izvaja vsaj 2-3-krat dnevno. Neposredno uporabnikovo okolico razkužuje zdravstveno osebje, ostale površine pa čistilno osebje.

Umazano osebno perilo uporabnikov se na mestu nastanka zbira v vreče. Ko je vreča napolnjena do dveh tretjin, se jo zaveže in vložiti v še eno PVC vrečo, ki se jo razkuži in po nečisti poti transportirati v nečisti del pralnice. Na enak način se zbira umazana delovna obleka zaposlenih. Perilo je treba oprati z običajnim pralnim praškom na več kot 60 °C 30 minut ali 90 °C najmanj 10 minut. Bolniško perilo se transportira in opere na način, da preprečimo prenos mikroorganizmov na uporabnika, osebje in okolico. Zagotovi se ločene poti transporta in ravnanja z umazanim in čistim perilom. V primeru vdora okužbe med osebje pralnice mora vodstvo zavoda poskrbeti za nadomestno pranje.

V rdeči coni je lahko razdeljevanje hrane skupno. Osebje lahko hrano servira uporabnikom v njihovih sobah ali jedilnici v sklopu rdeče cone. Zaželeno je, da je vsa posoda in pribor, ki pride v stik z uporabnikom pri katerem je potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2, za **enkratno uporabo**. Posoda in pribor za enkratno uporabo se po uporabi zavrže v vrečo – odpadke iz zdravstva (18 01 04). V primeru uporabe pribora za večkratno uporabo se vsa posoda in pribor takoj po uporabi vloži v PVC vrečko. Vrečko s posodo in priborom se v zaprtem kontejnerju prepelje v nečisti del kuhinje. Ločeno zbiranje uporabljene posode je

nujno zato, da se osebje v kuhinji ustrezno zaščiti pred rokovanjem z uporabljeno posodo. OVO je enaka kot pri rokovanju z uporabljenimi tekstilijami (respirator FFP2, vodoodbojni zaščitni plašč in nitrilne rokavice).

Posoda, ki je bila v stiku z uporabnikom pri katerem je prisotna okužba z virusom SARS-CoV-2, se opere v pomivalnem stroju z običajnimi sredstvi, temperatura pranja mora biti več kot 60 °C.

V primeru vdora okužbe z virusom SARS-CoV-2 med osebje kuhinje, mora vodstvo zavoda poskrbeti za nadomestno kuhinjo oziroma zagotovitev obrokov pri zunanjem izvajalcu.

Če ima zavod centralno prezračevanje, ga je potrebno izklopiti za ves čas pojava okužbe.

KOHORTNA IZOLACIJA ZAVODA:

V zavodu ni bilo mogoče odkriti vseh visoko tveganih stikov, tako med osebjem, kot tudi med uporabniki

V primeru, ko epidemiolog ugotovi, da v zavodu ni mogoče odkriti vseh visoko tveganih kontaktov se odloči lahko sprejme odločitev za vzpostavitev kohortne izolacije zavoda. V tem primeru se osebje zaščiti s celotno OVO (respirator FFP2, kombinezon ali vodoodbojni plašč in vodoodbojno pokrivalo za lase, vizir, nitrilne rokavice s podaljškom).

Uporabniki pri katerih je bila potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2 so nameščeni v RDEČO CONO. Prav tako mora biti osebje za delo v rdeči coni ločeno ves čas trajanja izolacije.

Uporabnike, ki so bili znano v visoko tveganem stiku z uporabniki ali osebjem je potrebno namestiti v SIVO CONO. Prav tako mora biti osebje za delo v sivi coni ločeno ves čas trajanja izolacije.

Kohortna izolacija zavoda je organizirana tako, da vključuje čisti garderobni prostor za osebje, ki je ločen od garderobnih prostorov za osebje rdeče in sive cone. V primeru vzpostavitve kohortne izolacije zavoda se vzpostavi dva ločena filtra: čisti oziroma vstopni filter in nečisti izstopni filter ter sanitarije. Ta dva filtra sta lahko organizirana centralno za celoten zavod, lahko pa po posameznih nadstropjih, enotah, oddelkih.

Osebje iz garderobnega prostora vstopi v čisti oziroma vstopni filter in se obleče v celotno OVO in gre po čisti poti na svoje delovišče. Po zaključku dela oziroma ko gre osebje na počitek/malico, gre po nečisti poti v nečisti oziroma izhodni filter, kjer se sleče iz OVO, se stušira oziroma prebriše s higienskimi robčki, preobleče v čisto delovno obleko in gre po čisti poti v prostor za počitek/malico ali domov.

Osebje dnevno zamenja delovno obleko v ločenih garderobnih prostorih. Zgornji del delovne obleke mora biti na preklop/zapenjanje (ne sme se slačiti preko glave). Osebje v žepih delovne obleke ne nosi pripomočkov, kot so pisala, škarje, telefoni in drugo. Osebje mora dosledno upoštevati standardne higienske ukrepe (higiena rok, nelakirani/negelirani nohti, speti lasje, moški morajo biti obriti/ne nosijo brade).

Prav tako mora imeti osebje možnost počitka, zato je potrebno zagotoviti prostor, ki je namenjen le osebjem, ki dela v kohortni izolaciji zavoda in je dovolj velik, da je mogoče vzpostavitev potrebne fizične razdalje med posameznimi zaposlenimi.

Uporabniki so nameščeni v svojih sobah (če je mogoče tiste uporabnike, ki so v sobi še z drugimi uporabniki preselimo v prazne sobe). Uporabniki uporabljajo svoje sanitarije (če je mogoče premestimo uporabnike v druge sobe). Uporabnikove sobe in skupne prostore je potrebno redno zračiti (zračimo 10 minut vsako uro, preprečimo pojav prepiha).

Če ima zavod centralno prezračevanje, ga je potrebno izklopiti za ves čas pojava okužbe.

Osebjem vstopa v kohortno izolacijo zavoda v dnevno sveži osebni delovni obleki in ima nameščeno kirurško masko IIR:

- vstopi v vstopni filter kjer si razkuži roke,
- namesti vodoodbjen zaščitni plašč s stisnjenimi rokavi ali/vodoodbojni kombinezon s stisnjenimi rokavi, razkuži roke,
- namesti vodoodbojno pokrivalo za lase (v primeru plašča), razkuži roke,
- v primeru, da osebje uporabi kombinezon, si mora najprej namestiti kombinezon, razkužiti roke, zamenjati kirurško masko IIR za respirator FFP2, razkužiti roke in nato namestiti kapuco kombinezona, razkužiti roke ter na koncu namestiti še vizir, razkužiti roke,
- nitrilne rokavice namesti pred in po stiku z uporabnikom, pred negovalnimi, čistimi in aseptičnimi postopki, ob stiku s telesnimi tekočinami, po stiku z uporabnikovo okolico.

Osebje je oblečeno v OVO ves čas dela in je ne odstrani dokler ne gre na počitek/malico ali domov. Med delom med posameznimi uporabniki namesti vedno nov PVC predpasnik, ki je shranjen na posebnem vozičku/polici/omari, kjer se shranjuje čisto perilo za uporabo v posameznih enotah. Med posameznimi uporabniki menja tudi nitrilne rokavice (pri istem uporabniku jih zamenja med posamezniki aktivnostmi zdravstvene nege in oskrbe).

Ob zaključku dela pri uporabniku osebje najprej odstrani rokavice, razkuži roke, nato pretrga trakove PVC predpasnika za vratom in zgornji del spusti na trebušni del (se ga ne dotika z rokami), nato pretrga trakove predpasnika na hrbtu ter zviije in ga odvrže v koš za odpadke, s pokrovom. Po odstranitvi predpasnika si razkuži roke.

OVO osebje po uporabi v izhodnem filtru odloži v plastično vrečo za odpadke in jo, ko je polna do dveh tretjin, tesno zaveže. Vsebine v vreči se ne sme tlačiti in se je po odlaganju v vrečo dotikati. Pred transportom iz rdeče cone je treba vrečo vložiti v drugo plastično vrečo za odpadke, jo tesno zavezati, prebristati z razkužilom in transportirati na zbirno mesto, ki je zaščiteno pred nepooblaščenim dostopom.

VI. DOKUMENTIRANJE ZDRAVSTVENE OBRAVNAVE UPORABNIKA V IZOLACIJSKIH ENOTAH

Če je le mogoče, se v sivo in rdečo cono namesti računalnik, ki ga zaposleni uporabljajo za dostop do podatkov o uporabnikih in dokumentiranje zdravstvene nege.

Papirne dokumentacije se ne prenaša iz rdeče ali sive cone v druga območja, saj bi prenašanje predstavljalo tveganje prenosa virusa SARS-CoV-2 preko dokumentov.

V kolikor elektronsko vodenje evidenc ni mogoče, zavod pripravi obrazec, na katerem se beležijo izvedene aktivnosti in opažanja. Obrazca se iz izolacijske cone ne odnaša. V kolikor bi bilo nujno, da se obrazec odnese izven izolacijske cone, se ga vloži v PVC mapo, ki se jo ob izhodu iz izolacijske cone prebriše z razkužilom – obrazcev se iz mape ne jemlje (po potrebi se vsak list vstavi v svojo mapo). Obrazce po zaključku sive/rdeče cone pustimo 72 ur na varnem mestu in jih po tem času shranimo v uporabnikovo skupno dokumentacijo.

VII. ZAPIRANJE SIVE ALI RDEČE CONE

1. Osebje

Smiselno je rutinsko testiranje zaposlenih v rdeči in sivi coni na tri oziroma sedem dni. Predlagamo, da se delo načrtuje na način, da so zaposleni (skladno s predpisi s področja delovnih razmerij) razporejeni na delo v rdečo ali sivo cono najmanj za obdobje 14 dni. Po zaključku tega obdobja se zaposlene testira na prisotnost virusa SARS-CoV-2. Zaposleni do negativnega brisa ostanejo doma.

Zaposleni se vrne na delo v belo cono z negativnim rezultatom brisa in ob uporabi OVO.

Testiranje ponovimo še 7 dan po zaključku dela v sivi oziroma rdeči coni (v času med prvim negativnim brisom in kontrolnim brisom zaposleni delajo).

2. Uporabniki

Ponovno testiranje uporabnika, pri katerem je bila potrjena okužba, ni smiselno. Uporabnika, pri katerem je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2 lahko iz rdeče cone premestimo nazaj v sobo ali v bivalno skupnost po štirinajstih dneh od pozitivnega brisa, če je asimptomatski ali petinajst dni po umiritvi simptomov in znakov koronavirusne bolezni. Ponovno testiranje ni potrebno.

Pred premestitvijo naj se uporabnik stušira oziroma se izvede kopel v postelji ter se ga preobleče v svežo osebno obleko. Potrebno je razkužiti vse predmete in pripomočke, ki jih je uporabnik uporabljal v rdeči coni.

3. Prostori

Izvede se profesionalno čiščenje in razkuževanje prostorov.

VIII. UPORABA RAZKUŽIL

Učinkovitost razkužil je odvisna od številnih dejavnikov, ki jih tvorijo **mikroorganizmi** (vrsta in količina mikroorganizmov ter njihova dostopnost, morebitna prisotnost krvi, gnoja, sluzi, različnih organskih snovi), **sredstva** (kemična sestava razkužila, koncentracija in čas trajanja delovanja) in **pogoji v katerih razkužilo deluje** (temperatura, pH, trdota vode) in **vrste površine** (vrsta material, poroznost in odpornost materiala).

Pri izbiri in uporabi je pomembno, da izberemo sredstvo, ki je dovolj učinkovito, ni toksično, je sprejemljivo za površino in okolje in ga uporabljamo v pravih koncentracijah. Samo prave koncentracije so dovolj učinkovite in ne poškodujejo materialov, pri čemer se vedno držimo navodil proizvajalca sredstva.

Za učinkovito razkuževanje so pomembni kontaktni časi delovanja sredstva, ki jih predpiše proizvajalec, na osnovi testiranj po predpisanih Evropskih norm (EN). Izberemo sredstva, ki imajo **ustrezno dovoljenje za uporabo v Republiki Sloveniji in preverjeno učinkovitost**.

RAZKUŽILA ZA ROKE

Priporočila Svetovne zdravstvene organizacije⁵ in Centra za nadzor in preprečevanje bolezni⁶ za higieno rok svetujejo razkužila, ki delujejo hitro na vso patogeno floro (baktericid, virucid, fungicid, tuberkulocid) in so testirani po veljavnih Evropskih normah. Učinkovine, ki dosegajo zahteve norme so n-propanol(1-propanol), izopropanol (2-propanol) in etanol v koncentraciji od 60 % do 90 % (vol/vol), oziroma njihove kombinacije. Najbolj učinkovite so **alkoholne raztopine, ki vsebujejo 60 – 80 % alkohola**. V Republiki Sloveniji morajo biti ta sredstva priglašeni **Biocidi**.

Prednost alkoholov je v tem, da na koži ne povzročajo alergij. Te se na koži lahko pojavijo zaradi dodatkov (dišave ali barvila) ali zaradi preostankov mila (ne sprane roke po umivanju) ali polzila (po odstranitvi rokavic). Slabost alkoholov je v izsuševanju kože. Zato imajo sodobni antiseptiki za roke **dodana sredstva, ki ohranjajo vlažnost kože** (glicerol) **in dajejo koži dodatno zaščito** (pantenol, vitamin E, aloja vera, itd). Ta sredstva tudi povečujejo učinkovitost alkoholov, ker povečujejo njihov čas izhlapevanja in s tem stik alkohola s prehodno kožno floro.

Izbiramo sredstva, ki so v **tekoči obliki, neobarvana** in čim manj ali **neodišavljena**. Sredstva v obliki gelov so manj primerna, saj emulgatorji kožo dodatno obremenijo, po nekajkratnih nanosih pustijo občutek lepljenja na koži oziroma zaostankov na koži se svaljkajo. Zaradi tega je pri uporabi gelov potrebno pogostejše umivanje rok med delom.

Razkužila so nameščena v dozatorju za aktiviranje s pomočjo ročice ali senzorja (menjava originalnih plastenkov s polnilom), lahko pa jih uporabljamo tudi s pomočjo dozirne pumpice v plastenkih. **Nalivanje oziroma dolivanje ali prelivanje razkužila v dozatorje NI dovoljeno**.

⁵ https://www.who.int/gpsc/5may/Guide_to_Local_Production.pdf?ua=1

⁶ <https://www.cdc.gov/>

RAZKUŽILA ZA POVRŠINE

Za razkuževanje površin medicinskega inventarja se uporabljajo razkužila, ki jih proizvajalec registrira kot medicinski pripomoček, za ostale površine v zdravstvu se uporabljajo registrirani Biocidi (možna tudi dvojna registracija sredstva). Učinkovine ki se najpogosteje uporabljajo so: alkoholi, kvarterne amonijeve spojine, amini, in vodikov peroksid. Učinkovinam so lahko dodane tudi čistilne komponente, kar omogoča čiščenje in razkuževanje v enem postopku (brisanje), v kolikor na površinah ni prisotnih organskih zaostankov ali nečistoč.

Sredstva za razkuževanje površin v ustanovah, kjer se opravlja zdravstvena dejavnost morajo imeti **potrjeno učinkovitost na osnovi naslednjih EN standardov, za področje humane medicine:**

- **EN 13727** - potrjeno baktericidno delovanje,
- **EN 13624** - potrjeno delovanje na glive in plesni,
- **EN 14348** - potrjeno tuberkulocidno delovanje,
- **EN 14476** - potrjeno virucidno delovanje (**obvezno za sredstva, ki se uporabljajo za razkuževanje površin v primeru Sars-CoV-2 virusa**).

Pri uporabi sredstev za razkuževanje uporabljamo predpisano OVO. V kolikor se sredstva nanašajo s pršenjem ali zamegljevanjem je potrebno preveriti varnost (ali se sredstvo s takšno učinkovino zaradi varnosti za zdravje ljudi lahko prši). Pršenje ali zamegljevanje se lahko izvaja samo v primeru, da v prostoru ni ljudi.

Več informacij o novem koronavirusu na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <https://www.nijz.si/sl/pojav-novega-koronavirusa-2019-ncov>

Dokument so pripravili: Zdenka KRAMAR, mag. zdr. neg., pred, Zbornica Zdravstvene in babiške nege Slovenije, članica Delovne skupine koordinatorjev za preprečevanje in obvladovanje okužb z virusom SARS-CoV-2 in drugimi nalezljivimi respiratornimi boleznimi v javnih socialno varstvenih zavodih in pri koncesionarjih, ki izvajajo zdravstveno nego in zdravstveno rehabilitacijo v javni mreži (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina, Jana LAVTIŽAR, mag. zdr. neg., članica delovne skupine, mag. Klavdija KOBAL STRAUS, Ministrstvo za zdravje, doc. dr. Viktorija TOMIČ, dr. med., spec. klin. mikrobiologije, Nacionalna komisija za bolnišnične okužbe, Tatjana FRELIH, dr. med., spec. epidemiologije, Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ), prim. dr. Alenka TROP SKAZA, dr. med., spec. epidemiologije (NIJZ), doc. dr. Irena GRMEK KOŠNIK, spec. klin. mikrobiologije, spec. javnega zdravja (NIJZ in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano), Vesna JURKOŠEK, dipl. san. inž., članica delovne skupine

Opomba: dokument predstavlja revizijo dokumenta: Priporočila za preprečevanje prenosa okužbe z virusom SARS-CoV-2 za izvajalce socialnovarstvenih ustanov <https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2020/03/U%C4%8CE-ND-04-Priporo%C4%8Dila-za-prepre%C4%8Devanje-prenosa-oku%C5%BEbe-z-virusom-COVID-19-za-socialne-zavode.pdf>.

Glejte tudi:

OBRAVNAVA IN TESTIRANJE ZAPOSLENIH IN STANOVALCEV NA OKUŽBO S SARS-CoV-2 V
DSO/SVZ z dne 13. 9. 2020. Dostopno na:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/obravnavava_in_testiranje_zaposlenih_in_stanovalcev_13_9_2020.pdf (14. 10. 2020).

Odredba o začasni ureditvi prostorov izvajalcev zdravstvene dejavnosti glede na epidemiološki status, povezan z nalezljivo boleznijo COVID-19. Uradni list Republike Slovenije, št. 142/2020 z dne 14. 10. 2020. Dostopno na: <https://www.uradni-list.si/pdf/2020/Ur/u2020142.pdf> (14. 10. 2020).

Navodilo glede odvzema brisa in izvedba laboratorijske analize na SARS-CoV-2 pri oskrbovancih socialno varstvenih zavodov in zaposlenih zdravstvenih delavcih in sodelavcih, št. 181-70/2020/782 z dne 29. 6. 2020, Dostopno na:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/119b_odvzem_brisov_dso30.6.2020.pdf (14. 10. 2020).